

תיאטרון

כרמית מירון

עלייתו והתרסקותו של אלוף

"אלוף הבונים" מאת הנריק איבסן, התיאטרון הקאמרי בשיתוף עם תיאטרון הבימה, תרגמה מנורווגית: ליזי עובד שייה, עיבוד ובימוי: חנן שניר, תפאורה: רוני תורן, תלבושות: עפרה קונפנינו, מוסיקה: אלדד לידור, וידאו ארט: יואב כהן

"העוני, אני גדלתי בו; החורף, אני רעדתי בו; הרעב, טעמתי טעמו; הביזיון, אני נשאתיו; הדבר, אני לוקיתי בו; החרפה, מכוסה שתייתי ואני אקיאנה לפניכם. וקיא זה של כל הסבלות ירפש את רגליכם ויבער כגופרית." ("נאום האדם הצוחק", ויקטור הוגו)

עם היכנסך לאלום התיאטרון הקאמרי, אתה עומד בפעם ותמה על עוצמתו של מחזה שנכתב לפני כמאה שנה, ועל המלאכה שהפליאו לעשות בו התיאטרונים הגדולים. אתה מודע לכך שבשורת הניכור המודרני, הייאוש, האבדון, האבסורד וחוסר הקומוניקציה בין אהבים - כל אלה כבר נאמרו ונכתבו בידי הסופר הנורווגי הנריק איבסן, מחשובי המחזאים בעת החדשה, ומי שנחשב לאבי הדרמה המודרנית.

אם כי יש הבדל: בה בשעה שהייסורים וחוסר התקווה של כותבי האבסורד המודרני תלושים מזמן וממקום, ונושאים אופי כוללני בדרך כלל, נובעת הדרמה האנושית של האדריכל המפורסם האלוואר סולנס מתוך תנאים היסטוריים ונתונים אישיים. רק מחזאי גאון כאיבסן מסוגל היה בשלהי המאה התשע-עשרה לכתוב יצירות בימתיות המשמשות דוגמה ומופת עד ימינו, הן מבחינת המבנה הדרמטי, הדיאלוג החי ועיצוב הדמויות, והן מבחינת האינטנסיביות ועומק הקונפליקטים שבין הגיבורים.

כאשר האשימו את איבסן בשעתו על "שחרר" את האשה לתרבות רעה ("בית הבובות", "רוחות"), השיב כי כלל לא התכוון להילחם למען שחרור האשה, אלא למען שחרור האדם באשר הוא אדם. ואכן, במחזה הכמעט אוטוביוגרפי "אלוף הבונים" מנסה איבסן "לשחרר" את סולנס, שמוצאו ממשפחת איכרים דלה, ובניגוד לכל הציפיות היה לארכיטקט מפורסם ומצליח. הקריירה המסחררת של סולנס רצופה מכשולים ונפילות, מפנים ומחוץ. בית המשפחה נשרף יחד עם בניו התאומים, ואשתו מעולם לא התאוששה מהמכה. הוא מאשים את עצמו בחוסר זהירות, ואף חש כי החטיא את הדברים החשובים באמת: אהבה, הבנה ויחסי אנוש תקינים עם הסובבים אותו.

עד שנכנסת לחייו כהתפרצות וולקנית הצעירה התוססת הילדה ואנגלו, שמנסה לעורר בו את טעם החיים וכוח היצירה. אלא שכוח הנעורים

"אלוף הבונים", עורך תאומי, יוסף כרמון, גל ויינברג

בא מאוחר מדי אל סולנס, והוא אינו מסוגל לעמוד שוב מול מכשולי החיים.

המשחק והבימוי משובחים. עורך תאומי בתפקיד האדריכל על עלייתו המטאורית ונפילתו, השכיל לשתף את הקהל בייסוריו, במכאוביו ובחוסר התוחלת של חייו. גילה אלמגור כאשתו מוכיחה (או סנדרה שדה, הממלאת את מקומה) שאפשר לזעזע וליצור מציאות כואבת גם באמצעות שתיקה זועמת. תפקיד קטן ומרגש מבצע השחקן הוותיק יוסף כרמון, כקנט ברוויק, עוזרו של המאסטר המפורסם. את רוח האביב הסוערת הכובשת את לבו של סולנס, מבצעת הילה פלדמן בחן רב ובטבעיות.

עוד משתתפים שחקנים רבים, וצר המקום מלציין את כולם. אזכיר את אלכס אנסקי בתפקיד רופא הבית, את גיל ויינברג, תמר קינן ואחרים. מחזה מעורר מחשבה, עשוי היטב וראוי לצפייה.

